

Algemene Beschouwingen 3 juli 2019

Voorzitter,

ik neem uw Staten even mee terug in geschiedenis. 347 jaar geleden stond de Bisschop van Munster, Bommen Berend, voor de poort van 'mijn' Vesting Bourtange. Hij wilde de vesting innemen om de weg naar Groningen in handen te krijgen. 200.000 guldens bood hij aan kapitein Prott om de Vesting in handen te krijgen. “200.000 kogels kun je krijgen”, was het antwoord van kapitein Prott en de Bisschop droop af, zo eenvoudig ging dat destijds. Voorzitter, over 3 jaar vieren we 350 jaar Gronings ontzet naar aanleiding van het Rampjaar 1672.

Maar wat zou het mooi zijn als we binnenkort nog een bevrijding van Groningen kunnen vieren: de bevrijding van het gasdossier, dossier gesloten, problemen opgelost. Ook dit klinkt heel eenvoudig, maar zo eenvoudig is het niet. Dat weten we al jaren.

Voorzitter, we hoeven niet te twijfelen als we het hebben over onze belangrijkste opgave voor de komende jaren: zorgen voor een veilig Groningen. Een Groningen zonder aardbevingen en een Groningen klaar voor de toekomst. Natuurlijk is onze provincie groter dan het gaswinningsgebied, maar die vele tienduizenden mensen die er wonen willen duidelijkheid of eigenlijk alleen maar veiligheid, daar hebben ze recht op en volgens mij is dat wat we hier allemaal willen. 43 Statenleden willen dat iedere Groninger veilig kan werken, wonen en leven. Een onderwerp dat we nog vaak terug zullen zien de komende tijd, met pijn in ons hart maar ook vanuit een positief perspectief.

We moeten namelijk vooruitkijken. Verbinden, versterken, vernieuwen, onder die titel hebben we vijf weken geleden een coalitieakkoord gepresenteerd, samen met de PVDA, de VVD, de ChristenUnie, het CDA en D66. Lossen we met een coalitieakkoord alle problemen nu in één klap op? Nee, maar we geven wel ruimte aan de ambities van deze zes partijen om Groningen klaar maken voor de toekomst. Het is dan ook goed om te zien dat GS nu met de Kadernota aantoonst dat de financiële middelen voor de plannen beschikbaar zijn.

Sterker nog: de komende 4 jaar is er nog financiële ruimte over, ruimte waar we als Statenleden gezamenlijk over kunnen besluiten. Dit flexibel budget biedt ruimte voor iedereen in deze Staten om te komen met voorstellen die Groningen vooruit helpen.

We kunnen echter niet met alles hele precies vooruitkijken. Dat bleek wel weer op 15 juni jongstleden: de uitspraak van de Raad van Staten over de PAS deed veel stof opwaaien. er waren enthousiaste reacties daar waar de uitbreidingen in de veehouderij opnieuw getoetst moeten worden, maar ook veel vragen over de investeringen in de zo gewenste vergroening van de industrie. Wij vragen het college dan ook vol in te zetten op het verkrijgen van duidelijkheid rondom deze PAS uitspraak, zeker daar waar het gaat om de vergroening van de chemie, een proces dat we graag op stoom willen houden. Kunnen we bijvoorbeeld door meer groen aan te planten voorafgaand aan vergunning-verlening meer stikstof-ruimte creëren?

Voorzitter, GroenLinks is namelijk echt voor vergroening en verduurzaming. We willen graag dat iedereen mee kan doen. Dit laatste licht ik graag toe.

In het coalitieakkoord is al een passage opgenomen over diversiteit, iedereen doet mee en we maken in onze provincie geen onderscheid naar geloof, huidskleur, leeftijd of seksuele geaardheid, voor GroenLinks een zeer belangrijk thema aan de basis van onze samenleving. Wij hebben er alle vertrouwen in dat het college hier haar verantwoordelijk in gaat nemen: in het coalitieakkoord is hier immers een duidelijke zinsnede over opgenomen, maar wij helpen het college graag een handje door nu reeds een oproep te doen om hiermee aan de slag te gaan. Wij zien graag een gezamenlijk diversiteitsbeleid ontwikkeld door provincie en gemeenten.

Dan nu de transities en als eerste de Landbouwtransitie. GroenLinks wil een goede toekomst voor de landbouw én de natuur. Een toekomst met kansen voor ondernemers die oog hebben voor de natuur als onderdeel van hun bedrijfsvoering, maar ook een landbouw met een gezonde financiële basis en werkgelegenheid. Volgens ons is dat mogelijk én noodzakelijk. Met hele droge zomers en afnemende biodiversiteit is het essentieel dat we investeren in de landbouw, natuur en de dieren. Het reeds vastgestelde actieplan weidevogels wordt wat ons betreft uitgevoerd. Landelijk worden we gesteund door de plannen voor een kringlooplandbouw, wij noemen het natuurinclusieve landbouw, maar uiteindelijk gaat het om de inhoud van de plannen. We willen dat duurzaam lokaal geproduceerde producten lokaal verwerkt en verkocht worden: minder vervoersbewegingen en meer werkgelegenheid en vooral een vergroting van de biodiversiteit en meer dierenwelzijn. We kijken met belangstelling uit naar de uitwerking door het college en zijn benieuwd naar de voortgang, kan het college al een doorkijkje geven? Kunnen duurzame lokale groothandels zoals de Zaaister en EkoPlaza er bijvoorbeeld ook een grotere rol in spelen?

Wij ondersteunen een voedseltransitie en die komt dichtbij wat ons betreft: in stads- en dorpstuinen, voedselbossen. We zien graag groene uitgewerkte plannen tegemoet.

De tweede transitie die we hier uiteraard benoemen is de energietransitie. Of eigenlijk een klimaattransitie. Vorige week werd het klimaatakkoord gepresenteerd. Aan het einde van weer een record-warme-maand. We hebben te dealen met een klimaatcrisis, ondanks dat sommige mensen de ogen daarvoor lijken te sluiten. GroenLinks doet dat niet. Wij willen de afspraken van het klimaatakkoord halen en laten we eerlijk zijn, we zijn het aan onszelf verplicht!

Het is dus niet meer de vraag af we dit gaan doen, maar de vraag hoe snel en hoe goed we dit gaan doen. Het is keihard nodig om de opwarming van de aarde tegen te gaan. Met energiebesparing en duurzame opwek moeten we de CO₂ uit de lucht weten te houden. En wat ons betreft gaan we dat samen doen met onze inwoners, we maken ze mede-eigenaar van windmolens en zonneparken in hun woonomgeving. Iedereen moet profiteren. De energietransitie is een nieuw model die de kloof tussen arm en rijk veel kleiner kan maken. Als we het goed doen. We zijn benieuwd welke stappen het college op korte termijn gaat zetten om de ambities waar te maken en de energietransitie betaalbaar te houden.

Tot slot de Mobiliteit, net als in 1672 is de auto niet het primaire vervoersmiddel voor de toekomst. We streven naar duurzame en betaalbare mobiliteit, waarbij we ook banen bereikbaar maken en mensen niet hoeven te verhuizen voor een nieuwe baan, maar kunnen blijven wonen in hun regio. Er staan een aantal mooie projecten op stapel in het openbaar vervoer. Snellere treinen naar Winschoten en Leeuwarden, en Stadskanaal weer per trein bereikbaar. Mooie ontwikkelingen. Met betrekking tot de bereikbaarheid buiten de regio verwachten we veel inzet op de Nedersaksenlijn en snelle verbindingen naar de randstad over een spoorlijn waarvan we de naam nog niet willen vastleggen. Naast het openbaar vervoer is ook de fiets van groot belang: uitvoering Groningen Leek en andere trajecten. De ambities liggen er en de

financiële middelen ook. Voorzitter, voor GroenLinks is de duurzame en innovatieve bereikbaarheid van en in de regio van groot belang. Verbinding dus tussen stad en Ommeland.

Tot slot voorzitter, terug naar het begin, uiteraard mag de Friesenbrücke niet ontbreken als we het hebben over bereikbaarheid van onze regio. We zien uit naar de realisatie van de nieuwe brug, ook niet eenvoudig helaas, maar ook in 1672 lag deze brug er niet, want dan had de route van Bommen Berend vast niet via Bourtange gelopen.

Hendri Meendering